

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Czyli najważniejsze źródło wiedzy na temat spółek, jakie jest dostępne dla osób niebędących ich właścicielami, ani pracownikami.

W trakcie lektury tego opracowania dowiesz się:

- Czym jest sprawozdanie finansowe.
- Jakie firmy publikują sprawozdania.
- Z jakich powodów to robią.

Następnie:

- Poznasz elementy składowe sprawozdania finansowego.
- Dowiesz się w jaki sposób są one tworzone.
- W jakiś sposób należy je interpretować.

SZTUKA
INWESTYCJI

#1 CZYM JEST SPRAWOZDANIE FINANSOWE?

Sprawozdanie finansowe to roczny raport przedstawiający obraz sytuacji finansowej w przedsiębiorstwie.

Celem sprawozdania finansowego jest wiarygodne i porównywalne przedstawienie informacji o danej spółce.

Każdy biznes jest inny.

Spółka działająca w branży odzieżowej będzie cechowała się innymi procesami biznesowymi niż ta działająca na przykład w branży lotnictwa.

Dlatego też, **sprawozdania finansowe sprowadzają opis sytuacji finansowej spółek z wielu różnych branż do wspólnego mianownika – czyli finansów.**

Ustawa o rachunkowości dyktuje to jak wyglądają z czego się składają i kto publikuje sprawozdania finansowe w Polsce.

W ten sposób, sprawozdania finansowe niemal wszystkich spółek w Polsce są porównywalne.

Dzięki temu czytelnicy sprawozdań są w stanie porównać z goła inne spółki na podstawie obrazu ich sytuacji finansowej.

Na świecie jest wiele różnych standardów sprawozdawczości finansowej, jednak niemal wszystkie wyglądają bardzo podobnie.

Najbardziej popularnymi standardami są tzw. IFRSy czyli Międzynarodowe Standardy Rachunkowości Finansowej, **oraz US GAAPy** czyli standardy sprawozdawczości obowiązujące głównie w Stanach Zjednoczonych.

Bardzo istotnymi cechami sprawozdań finansowych są wiarygodność i porównywalność.

Obie te cechy zapewnione są przez wspomniane wcześniej standardy sprawozdawczości finansowej.

Uwzględniamy standardy:

- 1) **Lokalne** - dotyczące kraju np. polskie, niemieckie itp.
- 2) **Międzynarodowe** - wymagane w pewnej grupie krajów np. standardy Unii Europejskiej czy standardy azjatyckie.

Ale co to oznacza?

Standardy te zapewniają, że sprawozdania różnych spółek będą składać się z takich samych elementów i że elementy te będą tak samo zdefiniowane.

Takie ustandaryzowanie zmniejsza możliwość różnej interpretacji i odmiennej prezentacji porównywalnych sytuacji biznesowych.

#2 KTO, DLACZEGO I DLA KOGO PUBLIKUJE SPRAWOZDANIA FINANSOWE?

Ustawa o rachunkowości wyznacza wiele zasad dotyczących tego, jakie firmy muszą publikować sprawozdania finansowe.

Warto zapamiętać, że do publikowania sprawozdań zobligowane są spółki oraz osoby fizyczne, których przychody ze sprzedaży w poprzednim roku obrotowym wyniosły co najmniej równowartość 2 mln euro.

Ustawa o rachunkowości przewiduje również możliwość publikacji uproszczonego sprawozdania finansowego.

Taka możliwość dotyczy przedsiębiorstw, które w poprzednim roku obrotowym spełniły co najmniej 2 z poniższych wymagań:

- 1) Średnie zatrudnienie było mniejsze niż 50 pełnych etatów.**
- 2) Suma aktywów przedsiębiorstwa była mniejsza niż 17 mln złotych.**
- 3) Suma przychodów nie przekroczyła 34 mln złotych.**

Większość spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych to duże przedsiębiorstwa, które zdecydowanie przekraczają progi wymagane do publikacji uproszczonego sprawozdania.

Podmioty do których kierowane są informacje z raportów, często nazywamy „użytkownikami sprawozdań finansowych”.

Kto tak naprawdę jest użytkownikiem Sprawozdań Finansowych?

Definicja sprawozdawczości wygląda następująco:

„Celem sprawozdawczości finansowej jest dostarczenie użytecznych informacji dla obecnych i potencjalnych inwestorów, pożyczkodawców oraz innych wierzycieli przy podejmowaniu decyzji o dostarczaniu zasobów finansowych do jednostki.”

Sprawozdania kierowane są do obecnych i przyszłych inwestorów oraz instytucji finansowych, głównie banków.

W praktyce oznacza to tyle, że w przeciwieństwie do dokumentacji przygotowywanej dla organów nadzoru, która często jest bardzo szczątkowa, sprawozdania finansowe bywają obszerne i niemal zawsze zawierają dużo więcej informacji niż tylko te wymagane przez standardy.

Ostatecznie ich celem jest przekonanie potencjalnych inwestorów do zaangażowania swoich środków.

Dlatego ważne jest, aby inwestorzy rozumieli co przedstawiają poszczególne elementy sprawozdania oraz jak je interpretować.

Tym właśnie zajmiemy się w kolejnej części tego opracowania.

Pełne sprawozdanie finansowe składa się z 6 elementów:

- 1) *Wprowadzenie do sprawozdania*
- 2) *Rachunek zysków i strat*
- 3) *Bilans*
- 4) *Rachunek przepływów pieniężnych*
- 5) *Zestawienie zmian w kapitale własnym*
- 6) *Informacja dodatkowa*

Dla inwestora najważniejsze elementy to:

- *rachunek zysków i strat*
- *bilans*
- *rachunek przepływów pieniężnych oraz*
- *informacja dodatkowa*

Spółki mają obowiązek publikacji sprawozdań finansowych w KRS i znając NIP przedsiębiorstwa, bez problemu można je znaleźć.

Jeżeli chodzi o **spółki notowane na giełdzie, mają one obowiązek publikacji sprawozdań finansowych również na swoich stronach internetowych.**

Najczęściej znajdziesz je w sekcji nazwanej relacje inwestorskie.

#3 RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Rachunek zysków i strat jest szczegółowym rozwinięciem równania:

$$\text{PRZYCHODY} - \text{KOSZTY} = \text{ZYSK (STRATA)}$$

Rachunek zysków i strat, lub inaczej rachunek wyników, **prezentuje źródła przychodów oraz kosztów za okres, którego dotyczy sprawozdanie** (najczęściej kwartał lub rok).

Uwaga !

Tylko dane za cały rok obrotowy poddawane są weryfikacji przez biegłego rewidenta.

Rachunek wyników	Obecny rok obrotowy	Poprzedni rok obrotowy
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi		
B. Koszty działalności operacyjnej		
C. Wynik ze sprzedaży (A-B)		
D. Pozostałe przychody operacyjne		
E. Pozostałe koszty operacyjne		
F. Wynik z działalności operacyjnej (C+D-E)		
G. Przychody finansowe		
H. Koszty finansowe		
I. Wynik brutto (F+G-H)		
J. Podatek dochodowy		
K. Wynik netto (I-J)		

Spójrz teraz na ten przykładowy rachunek wyników.

Jak w przypadku każdego elementu sprawozdania, prezentowane są w nim dane finansowe za rok obecny jak i poprzedni.

W przypadku sprawozdań kwartalnych, porównywalne dane będą dotyczyć takiego samego okresu w poprzednim roku obrotowym. Np. drugi kwartał 2021 vs drugi kwartał 2020.

Rachunek zysków i strat składa się z **pozycji dotyczących przychodów** (A, D, G), z **pozycji dotyczących kosztów** (B, E, H, J) oraz z **pozycji wynikowych**, będących wynikiem odejmowania odpowiednich przychodów i kosztów (C, F, I, K).

Dzięki takiemu ułożeniu rachunku wyników możemy wyciągnąć z niego informacje takie jak:

- wynik na sprzedaży spółki w danym okresie (C)
- wynik z całej działalności operacyjnej (F),
- wynik z działalności gospodarczej (I) oraz
- ostateczny wynik netto (K).

A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi.

Na ten element rachunku wyników składają się:

1) Przychody ze sprzedaży produktów i usług.

2) Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów.

Dodatkowo, w tym miejscu prezentowane są również księgowe pozycje takie jak:

- a) Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki.
- b) Koszt tych produktów, które firma wytworzyła "sama dla siebie" w tym okresie, bez przeznaczania ich do sprzedaży.
- c) Zmiana stanu produktów.
- d) Zmiana magazynowej wartości produktów w tym okresie (wzrost wartości prezentowany jest jako przychód, spadek wartości prezentowany jest jako pomniejszenie przychodów).

B. Koszty działalności operacyjnej.

W tym miejscu prezentowane są koszty podstawowej działalności związanej z biznesem spółki.

Ustawa o rachunkowości przewiduje następujący podział:

1) Amortyzacja

Jest to księgowy koszt związany ze stopniową utratą wartości majątku trwałego i praw posiadanych przez firmę.

Uwaga!

Warto zapamiętać, że amortyzacja jest jedynie kosztem księgowym i nie wiąże się z wydatkiem pieniężnym.

Przykład:

Firma kupuje za gotówkę samochód o wartości 100 tysięcy złotych, który planuje użytkować przez 5 lat. Cały wydatek ponoszony jest więc w momencie zakupu. Amortyzacja natomiast naliczana jest równomiernie przez 5 lat. Każdego roku, spółka w swoich kosztach rozpoznaje 20 tysięcy.

2) Zużycie materiałów i energii

W tej pozycji prezentowane są koszty materiałów zużytych w procesie produkcji na potrzeby wykonywanych przez firmę usług oraz koszty mediów takich jak woda czy prąd.

3) Usługi obce

Są to koszty takich usług jak m.in. transportowe, remontów, konserwacji, telekomunikacyjne, najem, obsługa bankowa, czy usługi informatyczne.

4) Podatki i opłaty

Wszelkie podatki i opłaty skarbowe z pominięciem podatku dochodowego, np. podatek od nieruchomości.

5) Wynagrodzenia

6) Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników

Są to wszelkie koszty związane z zatrudnianiem pracowników poza samymi wynagrodzeniami, a więc np. ubezpieczenie ZUS czy składka na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

7) Pozostałe koszty rodzajowe

Najczęściej są to koszty związane z reklamą, ubezpieczeniami majątkowymi oraz podróżami służbowymi.

8) Wartość sprzedanych towarów i materiałów

Jak sama nazwa wskazuje, w tym miejscu prezentowane są koszty jakie firma poniosła na zakup towarów i materiałów, które zostały bezpośrednio sprzedane, bez ich obróbki.

Pamiętaj, że materiały zużyte w procesie produkcyjnym wykazywane są w punkcie „Zużycie materiałów i energii”.

Wiesz już z czego składają się punkty A oraz B. Odjęcie wszystkich kosztów z grupy B od przychodów wykazanych w grupie A jest podstawowym wynikiem ze sprzedaży (C).

Rachunek wyników	Obecny rok obrotowy	Poprzedni rok obrotowy
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi		
B. Koszty działalności operacyjnej		
C. Wynik ze sprzedaży (A-B)		
D. Pozostałe przychody operacyjne		
E. Pozostałe koszty operacyjne		
F. Wynik z działalności operacyjnej (C+D-E)		
G. Przychody finansowe		
H. Koszty finansowe		
I. Wynik brutto (F+G-H)		
J. Podatek dochodowy		
K. Wynik netto (I-J)		

D i E. Pozostałe przychody operacyjne oraz pozostałe koszty operacyjne.

W punktach D i E prezentowane są przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio z działalnością przedsiębiorstwa. Najczęściej mają więc charakter jednorazowy bądź nieregularny.

1) Pozostałe przychody operacyjne (PPO)

Głównie dotacje oraz zyski związane ze sprzedażą majątku trwałego spółki np. sprzedaż urządzeń czy samochodów posiadanych przez spółkę.

2) Pozostałe koszty operacyjne (PKO)

Głównie jest to strata ze zbycia majątku trwałego.

Rachunek wyników	Obecny rok obrotowy	Poprzedni rok obrotowy
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi		
B. Koszty działalności operacyjnej		
C. Wynik ze sprzedaży (A-B)		
D. Pozostałe przychody operacyjne		
E. Pozostałe koszty operacyjne		
F. Wynik z działalności operacyjnej (C+D-E)		
G. Przychody finansowe		
H. Koszty finansowe		
I. Wynik brutto (F+G-H)		
J. Podatek dochodowy		
K. Wynik netto (I-J)		

Jeśli do wyniku ze sprzedaży dodać pozostałe przychody operacyjne i odjąć pozostałe koszty operacyjne, otrzymasz wynik z działalności operacyjnej (F).

Wynik ten często określany również jako **EBIT**, co jest skrótem od angielskiego „Earnings Before Interests and Taxes”.

Wynik z działalności operacyjnej jest bardzo ważnym elementem w ocenie kondycji finansowej przedsiębiorstwa.

Właśnie ten wynik informuje o tym czy spółka osiąga zysk czy też stratę z podstawowej działalności jaką prowadzi.

Bardziej szczegółowo informacje jakie niesie za sobą EBIT omówię w ramach lekcji związanej z wyceną przedsiębiorstwa.

Rachunek wyników	Obecny rok obrotowy	Poprzedni rok obrotowy
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi		
B. Koszty działalności operacyjnej		
C. Wynik ze sprzedaży (A-B)		
D. Pozostałe przychody operacyjne		
E. Pozostałe koszty operacyjne		
F. Wynik z działalności operacyjnej (C+D-E)		
G. Przychody finansowe		
H. Koszty finansowe		
I. Wynik brutto (F+G-H)		
J. Podatek dochodowy		
K. Wynik netto (I-J)		

G i H. Przychody oraz koszty finansowe.

Kolejnymi elementami rachunku zysków i strat są przychody i koszty finansowe.

To tu prezentowane są przychody oraz koszty związane z finansowaniem przedsiębiorstwa.

1) Przychody finansowe

To odsetki otrzymane np. za udzielone pożyczki czy lokaty bankowe. W przychodach finansowych znajdują się również takie pozycje jak otrzymane dywidendy czy zysk ze sprzedaży akcji.

2) Koszty finansowe

To odsetki zapłacone np. w związku ze spłacanym kredytem oraz strata ze sprzedaży aktywów finansowych np. akcji.

Należy zwrócić uwagę, że koszty finansowe obejmują jedynie odsetki od kredytu.

Rachunek wyników	Obecny rok obrotowy	Poprzedni rok obrotowy
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi		
B. Koszty działalności operacyjnej		
C. Wynik ze sprzedaży (A-B)		
D. Pozostałe przychody operacyjne		
E. Pozostałe koszty operacyjne		
F. Wynik z działalności operacyjnej (C+D-E)		
G. Przychody finansowe		
H. Koszty finansowe		
I. Wynik brutto (F+G-H)		
J. Podatek dochodowy		
K. Wynik netto (I-J)		

Z punktu widzenia ustawy o rachunkowości, **spłata kredytu nie jest kosztem a zmniejszeniem zobowiązań.**

Z tego samego powodu, otrzymany **kredyt nie jest przychodem finansowym.**

Kolejną nieoczywistą rzeczą może być **wypłata dywidendy**. Ona również **nie będzie prezentowana jako koszt.**

Gdy dodasz przychody finansowe do wyniku z działalności operacyjnej oraz odejmiesz od niego koszty finansowe, otrzymasz wynik brutto.

Rachunek wyników	Obecny rok obrotowy	Poprzedni rok obrotowy
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi		
B. Koszty działalności operacyjnej		
C. Wynik ze sprzedaży (A-B)		
D. Pozostałe przychody operacyjne		
E. Pozostałe koszty operacyjne		
F. Wynik z działalności operacyjnej (C+D-E)		
G. Przychody finansowe		
H. Koszty finansowe		
I. Wynik brutto (F+G-H)		
J. Podatek dochodowy		
K. Wynik netto (I-J)		

Jest to już niemal ostatni element rachunku zysków i strat.

Informuje o tym jaki wynik osiągnęło przedsiębiorstwo nie uwzględniając podatku dochodowego.

To właśnie podatek dochodowy (J) jest ostatnim elementem, który należy odjąć, aby otrzymać zysk lub stratę netto (K).

Rachunek wyników	Obecny rok obrotowy	Poprzedni rok obrotowy
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi		
B. Koszty działalności operacyjnej		
C. Wynik ze sprzedaży (A-B)		
D. Pozostałe przychody operacyjne		
E. Pozostałe koszty operacyjne		
F. Wynik z działalności operacyjnej (C+D-E)		
G. Przychody finansowe		
H. Koszty finansowe		
I. Wynik brutto (F+G-H)		
J. Podatek dochodowy		
K. Wynik netto (I-J)		

Zysk lub strata netto to wynik jaki firma osiągnęła w danym okresie uwzględniając wszelkie przychody oraz koszty.

To właśnie **wynik finansowy jest podstawą do wypłaty dywidendy, czy też podstawową informacją mówiącą o kondycji finansowej przedsiębiorstwa.**

UWAGA!

Omówiony do tej pory **wygląd rachunku wyników to jedna z dwóch możliwych form prezentacji**, którą przewiduje ustawa o rachunkowości.

Czyli tak zwany „wariant porównawczy”.

Jest on zdecydowanie częściej prezentowaną formą rachunku wyników.

Drugim wariantem jest tak zwany „wariant kalkulacyjny”.

Różnica pomiędzy dwoma wariantami dotyczy głównie prezentacji i nazewnictwa kosztów operacyjnych.

W przypadku gdy firma zdecyduje się na wykorzystanie drugiego wariantu, to zgodnie z ustawą o rachunkowości, koszty w wariantcie porównawczym muszą zostać zaprezentowane w informacji dodatkowej.

Inwestor nie będzie miał więc problemów ze znalezieniem odpowiednich informacji.

Oczywiście niezależnie od formy prezentacji, wyniki osiągnięte przez spółkę, w obu przypadkach muszą być identyczne.

#4 BILANS

Kolejnym elementem sprawozdania jest bilans.

Bilans jest zestawieniem aktywów - czyli składników majątku posiadanego przez spółkę **oraz pasywów** - czyli źródeł finansowania tego majątku.

W przeciwieństwie do dwóch pozostałych omawianych dziś elementów sprawozdania. Rachunku przepływów pieniężnych oraz rachunku wyników.

Bilans nie jest formą pokazania sytuacji przez cały okres sprawozdawczy. Jest jedynie pewnego rodzaju fotografią stanu na dzień tworzenia sprawozdania (najczęściej ostatni dzień roku kalendarzowego lub kwartału).

Oznacza to, że **zaraportowane w bilansie dane finansowe odnoszą się do tego konkretnego dnia.** Nie odzwierciedlają one tego, w jaki sposób sytuacja kształtowała się w pozostałych dniach tego okresu.

Najważniejszą zasadą bilansu jest tzw. równowaga bilansowa, a więc równanie.

$$\text{AKTYWA} = \text{PASYWA}$$

Oznacza ona, że **majątek posiadany przez spółkę musi być równy wysokości źródeł finansowania tego majątku.**

Jest to jednak zagadnienie czysto księgowo, wynikające z zasad rachunkowości.

Z punktu widzenia inwestora nie jest ono wyjątkowo istotne.

W całym bilansie istotne jest rozróżnienie pozycji długo i krótkoterminowych.

Jako długoterminowe wykazywane są te pozycje, które spółka planuje posiadać przez ponad 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Bilans składa się z dwóch elementów.

Pierwszym z nich są **aktywa**.

W tej pozycji wykazywany jest cały **majątek posiadany przez spółkę**. Od posiadanych budynków, praw własności, przez zapasy spółki, aż po środki pieniężne w kasie i banku.

Sekcja aktywów w bilansie składa się z dwóch grup:

1) Aktywa trwałe

Aktywa, które spółka planuje wykorzystywać przez ponad rok – są to aktywa długoterminowe

2) Aktywa obrotowe

Czyli aktywa krótkoterminowe

Bilans - Aktywa	Stan na obecny dzień bilansowy	Stan na poprzedni dzień bilansowy
A. Aktywa trwałe		
I. Wartości niematerialne i prawne		
II. Rzeczowe aktywa trwałe		
III. Należności długoterminowe		
IV. Inwestycje długoterminowe		
B. Aktywa obrotowe		
I. Zapasy		
II. Należności krótkoterminowe		
III. Inwestycje krótkoterminowe		

Tak wygląda przykładowe zestawienie podstawowych składników aktywów w bilansie:

Zarówno aktywa trwałe jak i obrotowe składają się z poszczególnych mniejszych elementów.

Dla aktywów trwałych są to odpowiednio:

a) Wartości niematerialne i prawne:

Jest to ukazanie wartości wszelkich praw własności posiadanych przez spółkę, czyli wartość np. licencji czy patentów.

b) Rzeczowe aktywa trwałe:

W tej pozycji wykazywana jest wartość gruntów, budynków, maszyn czy środków transportu posiadanych przez spółkę.

c) Należności długoterminowe:

Wszelkie należne spółce środki wymagane w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Ta pozycja bardzo rzadko jest istotnym elementem aktywów trwałych. Najczęstszymi przykładami są np. płatności za sprzedaż środka trwałego, które następują np. w kilku ratach kwartalnych. Innym przykładem może być również kaucja wpłacona za wynajmowany lokal, która stanie się należnością po okresie najmu.

d) Inwestycje długoterminowe:

Są to wszelkie inwestycje, które spółka planuje posiadać dłużej niż rok. Np. nieruchomości posiadane w celu sprzedania po cenie wyższej niż cena zakupu, akcje innych przedsiębiorstw czy udzielone pożyczki.

UWAGA!

W pozycji „inwestycje długoterminowe” wykazywane są tylko te składniki majątku, które nie są wykorzystywane przez spółkę w ramach prowadzonej działalności.

Oznacza to, że **główny budynek spółki nie może zostać wykazany jako inwestycja długoterminowa**, ten budynek wykazywany jest w pozycji „**rzeczowe aktywa trwałe**”.

Warto pamiętać również, że wysokość rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz niektórych inwestycji długoterminowych pomniejszana jest o amortyzację.

Aktywa obrotowe:

Przejdźmy teraz do aktywów obrotowych. W tym elemencie sprawozdania znajdziemy informacje takie jak:

a) Zapasy

Wszelkie aktywa przeznaczone do zużycia w procesie produkcyjnym lub przeznaczone do bezpośredniej odsprzedaży w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Jeśli standardowy cykl produkcyjny trwa dłużej niż 12 miesięcy, wartość materiałów i produkcji w toku nadal będzie wykazywana jako zapas.

b) Należności krótkoterminowe:

Są to należności za wystawione i nieopłacone do dnia bilansowego faktury za dostawy produktów i usług oraz wszelkie inne należności wymagane do 12 miesięcy, np. należności podatkowe.

c) Inwestycje krótkoterminowe:

W tej pozycji wykazywane są przede wszystkim środki pieniężne posiadane przez spółkę w kasie czy na kontach bankowych.

Dodatkowo, jako inwestycje krótkoterminowe wykazywane są np. posiadane akcje czy udzielone pożyczki, z tytułu których spółka planuje uzyskać korzyści w czasie krótszym niż 12 miesięcy.

Opracowanie przedstawiło jak prezentowane są aktywa w bilansie.

Konieczne jest omówienie kolejnego elementu jakim są pasywa.

Najlepiej zobrazuje to przykład.

Pasywa dzielą się na 3 mniejsze grupy:

Bilans - Aktywa	Stan na obecny dzień bilansowy	Stan na poprzedni dzień bilansowy
A. Kapitały własne		
B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania długoterminowe		
C. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe		

a) Kapitały własne

W tej części wykazywany jest **kapitał zakładowy wprowadzony przez właścicieli spółki, w tym również wpływy z emisji akcji.**

Oprócz kapitału zakładowego w kapitałach własnych wykazywane są również niewypłacone w postaci dywidendy zyski z prowadzonej działalności.

Ważne!

Rezerwa to zobowiązanie, którego termin lub kwota wymagalności nie jest pewna. Oznacza to, że spółka jest świadoma tego, że będzie musiała uregulować zobowiązanie, lecz nie jest pewna w jakiej kwocie lub w jakim terminie.

Dotyczy to jednak tylko tych zobowiązań, których kwotę można w sposób niekoniecznie dokładny, ale przynajmniej wiarygodny oszacować.

Bilans - Aktywa	Stan na obecny dzień bilansowy	Stan na poprzedni dzień bilansowy
A. Kapitały własne		
B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania długoterminowe		
C. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe		

b) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania długoterminowe:

W tej pozycji wykazywane są wszelkie rezerwy, których szacowany termin realizacji jest dłuższy niż 12 miesięcy oraz tę część zobowiązań, która przypada na okres dłuższy niż rok od dnia bilansowego. Najczęściej jest to kwota kredytu do spłaty, pomniejszona o wysokość spłat planowanych w kolejnych 12 miesiącach.

c) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe:

Analogicznie jak w przypadku poprzedniej omawianej pozycji, w tej sekcji wykazywane są rezerwy o terminie realizacji krótszym niż 12 miesięcy oraz te zobowiązania, których wymagalność wypada w przeciągu najbliższego roku.

Najczęściej są to:

- zobowiązania handlowe za otrzymane do dnia bilansowego ale jeszcze nieopłacone faktury
- zobowiązania podatkowe
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń naliczonych, ale nie wypłaconych do dnia bilansowego
- ta część kredytów, która będzie spłacona w najbliższych 12 miesiącach.

#5 RACHUNEK PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

Trzecim elementem sprawozdania jest **rachunek przepływów pieniężnych**, tzw. **cashflow**.

Rachunek przepływów pieniężnych to nic innego jak faktyczne **zestawienie źródeł wpływów** środków pieniężnych **ze źródłami wydatków**, a ostateczną informacją płynącą z rachunku.

Cashflow jest informacją o ile zwiększył lub zmniejszył się stan posiadanej gotówki w danym okresie.

W przeciwieństwie do rachunku wyników czy bilansu, w przypadku rachunku przepływów pieniężnych prezentowane dane nie są informacjami czysto księgowymi jak np. amortyzacja, a realnymi informacjami o ruchach gotówki w danym okresie.

Według standardów sprawozdawczości, rachunek przepływów pieniężnych powinien być zaprezentowany w podziale na 3 kategorie przepływów. Przykład:

Rachunek Przepływów Pieniężnych	Obecny rok obrotowy	Poprzedni rok obrotowy
1. Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Wpływy		
Wydatki		
2. Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Wpływy		
Wydatki		
3. Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Wpływy		
Wydatki		
4. Przepływy pieniężne netto (1+2+3)		
5. Środki pieniężne na początku okresu		
6. Środki pieniężne na końcu okresu (4+5)		

a) Przepływy z działalności operacyjnej:

Gdzie prezentowane są wpływy i wydatki związane z podstawową działalnością przedsiębiorstwa.

W przypadku wpływów będą to głównie wpływy z tytułu sprzedaży produktów i usług. W kategorii wydatków będą to wydatki na materiały i energię, wynagrodzenia czy usługi obce, z których korzysta spółka.

b) Przepływy z działalności inwestycyjnej:

Do działalności inwestycyjnej zaliczane są wszelkie wydatki mające na celu osiągnięcie korzyści ekonomicznych w przyszłych okresach.

To znaczy, że jako wydatek inwestycyjny zaprezentowany będzie zarówno zakup maszyny produkcyjnej jak i pakietu akcji innego przedsiębiorstwa.

Natomiast wpływem inwestycyjnym w tym przypadku będzie sprzedaż aktywów zarówno rzeczowych np. samochodu jak i tych finansowych np. sprzedaż akcji czy otrzymana dywidenda.

c) Przepływy z działalności finansowej:

Według rachunku cash flow, jako działalność finansową określa się głównie wpływy i wydatki związane z obsługą kredytów i pożyczek, emisji akcji oraz wypłaty dywidendy.

Jako wydatek traktowana będzie spłata kredytu i odsetek, wypłata dywidendy czy wykup obligacji. Wpływem natomiast będzie otrzymany kredyt czy wpływy z emisji akcji.

Wpływy i wydatki każdej kategorii są sumowane i prezentowane w pozycji przepływy pieniężne z działalności.

Na koniec wszystkie **przepływy sumowane są w pozycji przepływy pieniężne netto**.

Ta pozycja pokazuje czy w okresie, którego dotyczy sprawozdanie spółka zarobiła więcej gotówki niż wydała.

Dlatego właśnie **ta informacja jest bardzo istotna przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych**. Sprzedaż w rachunku wyników może być sztucznie podniesiona przez fakturowanie sprzedaży i jednocześnie podnoszenie należności.

W rachunku cash flow natomiast sprzedaż zafakturowana, ale bez płatności nie będzie wykazana aż do momentu płatności.

Rachunek Przepływów Pieniężnych	Obecny rok obrotowy	Poprzedni rok obrotowy
1. Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Wpływy		
Wydatki		
2. Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Wpływy		
Wydatki		
3. Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Wpływy		
Wydatki		
4. Przepływy pieniężne netto (1+2+3)		
5. Środki pieniężne na początku okresu		
6. Środki pieniężne na końcu okresu (4+5)		

UWAGA!

Istnieją dwie możliwości prezentacji rachunku przepływów pieniężnych.

W tym materiale omówiona została jedynie metoda bezpośrednia. Podobnie jednak jak w przypadku rachunku wyników, **wybór metody nie ma wpływu na wysokości prezentowanych wyników ani ich interpretację.**

Tak zwana metoda pośrednia, to nieco bardziej skomplikowana metoda prezentacji wyników osiąganych w ramach działalności operacyjnej.

Zarówno sumaryczne przepływy pieniężne z działalności operacyjnej, jak i całość prezentacji przepływów inwestycyjnych i finansowych nie ulega zmianie.

Warto zwrócić również uwagę na to, gdzie spółka tak naprawdę generuje swoje środki pieniężne. Początkowo widząc dodatnie przepływy pieniężne w każdej kategorii, można pochopnie uznać, że kondycja finansowa spółki jest dobra. Niestety prawda często jest inna.

Oczywistym jest, że dodatnie przepływy pieniężne z działalności operacyjnej są dobrą informacją. To właśnie ta kwota mówi nam czy podstawowy biznes spółki przynosi korzyści.

Ujemne przepływy operacyjne są natomiast dużym znakiem zapytania.

Sytuacja przestaje być tak oczywista w przypadku przepływów z działalności inwestycyjnej.

Dodatknie przepływy mogą oznaczać sprzedaż udziałów w innych przedsiębiorstwach lub sprzedaż własnego majątku spółki.

Jeśli są to pozycje o dużej wartości, może to oznaczać, że spółka sprzedaje własny majątek np. po to by być w stanie spłacić kredyt.

Ujemne przepływy z działalności inwestycyjnej oznaczają natomiast, że spółka rozwija swoją działalność kupując np. maszyny, budynki, pojazdy czy inwestując w inne firmy.

Równie nieoczywista sytuacja ma miejsce podczas interpretacji przepływów z działalności finansowej.

Dodatnie przepływy w tej kategorii oznaczają, że spółka otrzymała więcej kredytu niż dokonała spłat kredytu w poprzednim roku. Może to również oznaczać wpływy z emisji akcji. To czy emisja akcji lub zaciągnięcie kredytu są pozytywną czy negatywną wiadomością zależy od ich przeznaczenia.

Jeśli kredyt zaciągany jest na rozwój działalności, interpretacja będzie inna niż wtedy, gdy kredyt zaciągany jest w celu spłaty zaległych zobowiązań.

Z reguły interpretacja będzie zgodna z tym prostym zestawieniem.

Kolor zielony oznacza pozytywną interpretację, a kolor czerwony negatywną. Kolor żółty oznacza, że interpretacja zależna będzie od dodatkowych informacji.

Działalność Operacyjna	+	-
Działalność Inwestycyjna	+	-
Działalność Finansowa	+	-

#6 INFORMACJA DODATKOWA

Oprócz omówionych do tej pory elementów, sprawozdanie musi zawierać również dodatkowe informacje i wyjaśnienia.

Ten element sprawozdania **odpowiada często za ponad 80%** jego **objętości**.

Wymagane przez standardy i ustawy sprawozdanie finansowe to zlepek liczb i haseł. W informacji dodatkowej zawarte są wyjaśnienia i dalsze szczegóły odnośnie tego, co prezentowane jest w poszczególnych pozycjach.

Im większa jest spółka i im bardziej skomplikowana jest jej działalność, tym więcej informacji zawarte będzie w dodatkowych wyjaśnieniach.

Często również w ramach informacji dodatkowej lub w otwierającym sprawozdanie finansowe „liście od zarządu”, prezentowane są:

- plany na przyszłość
- komentarze i wyjaśnienia dotyczące istotnych zmian jakie miały miejsce w okresie, którego dotyczy sprawozdanie

Dodatkowe informacje i wyjaśnienia zawarte w sprawozdaniu to skarbnica wiedzy na temat tego jak działa biznes przedsiębiorstwa oraz jak interpretować zaprezentowane dane w rachunku wyników, bilansie czy cash flow.

Dodatkowo, spółki notowane na giełdzie papierów wartościowych mają obowiązek informowania o wszelkich istotnych wydarzeniach, niezależnie od daty publikacji sprawozdania.

Według rozporządzenia Ministra Finansów, emitenci w Polsce mają obowiązek informowania o:

- 1) nabyciu, zbyciu lub utracie w wyniku zdarzenia losowego aktywów o znacznej wartości,***
- 2) zawarciu lub rozwiązaniu znaczącej umowy,***
- 3) umorzeniu akcji własnych,***
- 4) rejestracji przez sąd zmiany wysokości kapitału zakładowego,***
- 5) podjęciu decyzji o zamiarze połączenia z innym podmiotem,***
- 6) podziale lub przekształceniu spółki,***
- 7) wyborze biegłego rewidenta,***
- 8) odwołaniu i powołaniu członka zarządu lub rady nadzorczej,***
- 9) sporządzeniu prognozy wyników finansowych,***
- 10) przyznaniu lub zmianie oceny ratingowej,***
- 11) wszelkich kwestiach dotyczących wypłaty lub zamiaru wypłaty dywidendy.***

Informacje te najczęściej przekazywane są za pomocą stron internetowych jako tak zwane raporty bieżące.

#7 POZOSTAŁE ELEMENTY

Ostatnim elementem sprawozdania finansowego jest zestawienie zmian w kapitale własnym, gdzie wykazywane są takie pozycje jak nabycie czy emisja akcji.

Jednak niemal wszystkie informacje zawarte w zestawieniu zmian w kapitale własnym bez problemu mogą być uzyskane podczas analizy bilansu czy rachunku wyników.

Inwestor ma do swojej dyspozycji bardzo dużo informacji, na podstawie których może podejmować decyzje inwestycyjne.

W kolejnym opracowaniu pod tytułem „Analiza Finansowa”, dowiesz się w jaki sposób dokonywać analizy finansowej i co jeszcze można wywnioskować z danych zawartych w sprawozdaniu finansowym spółki.

